

Vastaavan omavalmentajan viran perustaminen

Elinvltk 28.05.2024 § 96
105/01.01.00.00/2024

Valmistelija Hallintojohtaja Ari Niskanen, 0400855924, ari.niskanen@vaala.fi

Peruste Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta, jossa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Kunnat vastaavat muutoksen jälkeen pääosasta TE-palveluja, joita tarjotaan työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille. Palvelut tukevat kuntien elinvoimapalveluita. Uudistus muodostaa kunnille uuden valtiosuustehtävän ja muutoksessa kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta kasvaa. Lisäksi uudistuksen tavoitteina on tuoda palvelut lähelle asiakkaita, rakentaa paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja ja vahvistaa kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä.

Vaalan kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 28.9.2023 TE-24 uudistukseen liittyvästä työllisyysalueesta. Vaalan kunta liittyi Oulun seudun työllisyysalueeseen, ja muutos TE-palveluissa alkaa 1.1.2025, jolloin TE-palveluiden tarjoaminen siirtyy kuntien vastuulle. Oulun seudun työllisyysalueen valmistelussa on mukana yksitoista kuntaa. Vaalan lisäksi mukana ovat Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Oulu, Muhos, Pudasjärvi, Tyrnävä ja Utajärvi. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Oulu. Oulun kaupunginhallitus hyväksyi 16.10.2023 työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman.

TE2024 uudistuksen alkaessa Vaalan kunta järjestää TE-palveluita lähipalveluina. Kuntalainen saa tarvittaessa asiantuntijapalveluita myös sähköisesti ja etänä työllisyysalueen järjestämänä.

Vuodelle 2025 kunnan maksut Kelalle työttömyyden kustannuksista nousevat vuodesta 2023 arviolta noin 180 000 €. Vuodelle 2025 Kelalle maksettavien korvausten määräksi on arvioitu noin 250 000 euroa. Jotta Kelalle maksettavat osuudet pysyvät suunnitellulla tasolla tai sitä alempana, vaatii se voimakkaita työllisyystoimia ja -panostuksia. Mikäli kunta ei panosta työllisyyden hoitoon, tulevat Kelalle maksettavien osuuksien kustannukset nousemaan merkittävästi tämän hetken arviosta.

Vaalan kunnassa ei ole työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitavaa henkilöstöä. Jotta lähipalveluja voidaan toteuttaa, on oltava tehtävien hoitoon henkilöstöä. Valtion Te-henkilöstö tulee siirtymään Oulun kaupungille, josta osa siirtyvästä henkilöstöstä siirtyy yhteistoimintaneuvottelujen kautta kuntien viranhaltijoiksi. Toinen vaihtoehto voi olla, että Te-henkilöstö siirtyy valtiolta suoraan kuntiin. Vaalan kunta on ilmoittanut haluavansa te-siirrossa yhden omavalmentajan. Tehtävä vaatii julkisen vallan käytön vuoksi viran. Vaalassa ei ole ollut työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitavaa henkilöstöä, joten tähän tulee perustaa virka. Hallintosäännön 29 § mukaan valtuusto päättää viran perustamisesta.

Vastaavanomavalmentajan keskeiset tehtävät ovat samat kuin omavamentajan tehtävät: asiakkaan osaamispolkujen rakentaminen, työmarkkinoille kohtauttaminen, työhön kuntouttaminen ja työllistymiseen tarvittavien voimavarojen kehittäminen. Vastaavalla omavalmentajalla on vastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta. Lakisääteisen lähipalvelun

hoitaminen on osa tehtävänkuva. Vastaava omavalmentaja sijaistaa tarvittaessa omavalmentajaa ja työllisyyskoordinaattoria.

Vaalassa on tämän hetken arvion mukaan noin 240 asiakasta. Oulun kaupunki on arvioinut, että yksi omavalmentaja voi hoitaa 140 asiakkaan asioita. Vaalassa on työllisyysalueen keskiarvoa enemmän ns. vaikeasti työllistyviä työttömiä. Tämän vuoksi pitää suhtautua kriittisesti siihen, että omavalmentaja voi edistää 140 asiakkaan työllistymistä. Vastaavalle omavalmentajalle jää kuitenkin edellä mainitun arvion jälkeen noin 100 asiakasta ja työllisyyspalveluiden lähiesihenkilön roolin hoitaminen vastuineen. Kuntien KOTO-palveluiden rooli tulee te2024 muutoksessa kasvamaan ja se tulee integroitumaan työllisyyspalveluihin kiinteästi. KOTO-palveluiden vastuita tullaan vielä selvittämään syksyn 2024 aikana. Tämän hetken arvioin mukaan ne voidaan jakaa vastaavalle omavalmentajalle ja työllisyyskoordinaattorille.

Omavalmentajan vuosittainen henkilöstökulu riippuu työntekijän kokemuksesta. Arviolta vuosittainen kulu on palkan sivukuluineen noin 55 000 euroa.

Esittelijä	Hallintojohtaja Niskanen Ari
Päätösesitys	Elinvoimalautakunta esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle vastaavan omavalmentajan viran perustamista.
Päätös	Keskustelun kuluessa Aino Leinonen teki vastaesityksen: Esitän, että pykälä laitetaan uudelleen valmisteluun ja selvitetään uudelleen TE- uudistusten vaikutukset Vaalan työllisyyspalveluihin. Vastaesitystä ei kannatettu, joten pohjaesitys tuli päätökseksi. Aino Leinonen jätti asiasta eriävän mielipiteen, joka on pöytäkirjan liitteenä. Hyväksyttiin